

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sfintei sêrbători a „S. Proroc Ilie” numărul procsim va apăre Sâmbăta în 23 Iuliu v.

Nr. 3589 Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului școlariu 1888/9 sunt a se conferi din fondurile archidieceșane următoarele stipendii.

1. Un stipendiu de 60 fl. din fundațiunea Francisc-Iosefină pentru un student la școalele medii.

2. Două stipendii câte de 60 fl. din fundațiunea Cologea pentru studenții de orice categorie.

Aspiranții la aceste stipendii au sê-și aștearnă suplicele la consistoriul archidieceșan până la 19/31 August. a. c. instruite cu documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu școlastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănătoși;

d) atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestare recomandătoare.

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan ca senat școlariu, ținută la 14 Iuliu, 1888.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 3590 Scol.

Au devenit vacante și pentru anul viitoriu școlariu 1888/9 se vor conferi pe calea concursului 15 stipendii câte de 60 fl., destinate din fondurile archidieceșane pentru elevii din despărțământul pedagogic al seminariului archidieceșan de aici.

Concurenții au sê și prezenteze suplicele la consistoriul archidieceșan inclusiv până în 19/31 August st. vechiu a. c. instruite cu documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu școlastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă;

c) atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială a părinților și despre starea lor materială;

d) eventual alte atestare recomandătoare.

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan, ca senat școlariu, ținută la 14 Iuliu, 1888.

Consistoriul archidieceșan.

Sibiu, 18 Iuliu.

Nu odată am dat espresiune vederilor noastre în afacerile instrucțiunei noastre chiar la acest loc, nu cu pretensiunea de specialiști în această materie, dar totdeauna cu intențiunea și interes pentru a contribui la combaterea rêului, ce s'ar putea observa în această direcțiune, și respective de a contribui la o desvolare sănătoasă și solidă a instrucțiunii preste tot și în special a instrucțiunii școlare.

Ne vedem îndemnați a o face aceasta și de astădată, și chiar acum, când învățatorii noștri se întrunesc conform dispozițiunei Stat. org în conferențe sau reuniuni învățătorești, acum, când au chemarea a se ocupa și desbata asupra cestiunilor de interes general în tot ce privesce învățământul, a reflecta la ce e de îndreptat, și a afla căile și mijloacele pentru îmbunătățirile necesare.

Astăzi mai pre sus de ori ce îndoială este constat, că scopul școlii statorit prin pedagogie este:

1. de a forma caractere firme, religios-morale;

2. de a desvolta în elev un interes multilateral, spre tot ce-i poate înavuți mintea și inima.

Aceste două puncte scurte cuprind în sine o reformă gigantică, o dungă mare preste vederile generalizate din trecut și schimbate ași așa dîcînd în sentiment public la oameni. Căci admise odată, eesamenele anuale în forma lor actuală își perd toată importanța cu privire la elevi. Ele rêmân numai pentru de a putea fi controlați învățatorii. Ori crede cineva, că asistând la esamenele școalelor, își va pute face o idee despre fazele desvoltării caracterului religios-moral în elevi, ori despre interesul multilateral, ce s'a desvoltat în ei?

Dacă elevul va scîi rêsponde la întrebările mele din religiune, dacă îmi va scîi face deosebire între bine și rêu, dacă la casuri concrete, la esamene, decurg rêsponsurile în modul cel mai exact — și altă nu se poate pretinde, — încă nu putem fi dumeriți de loc asupra dispozițiilor inimii elevului sau elevilor, cari sunt baza fitorului om de caracter re-

ligios-moral, dacă sentimentul religios moral îl determină în faptele sale, — asta esamenul anual nu ni o poate șpune.

Cât privesce punctul al doilea, interesul multilateral al elevului, aci mai că nu-i de lipsă sê facem vr'o observare. De oarece pusă odată cestiunea astfel, scie tot omul, că la esamenele școlare nu e vorba de loc de a cunoasce gradul de interes al elevului, ci acela de a arăta, cât scie el, de oarece cunoscințele reale, ce i se dau în școală, se privesc ca scopul final al instrucțiunii, ear nu precum le privesce pedagogia, ca mijloace pentru ajungerea scopului, care este: interesul multilateral.

Urmează din toate aceste, că esamenele anuale nu sunt per absolutum adevêratul criteriu pentru de a judeca, dacă băeții noștri s'au folosit bine de școală, dacă în școalele noastre creșce o generație cu o cultură intelectuală și de inimă, care sê aibă și voință și putință de a înlocui pe bătrâni.

Stând lucrul astfel este o rătăcire de a ne încrede orbiș în rapoartele, ce ni se dau despre esamenele dela diferitele școli. Nu pentru-că ele nu ar corêsponde stării faptice a lucrului, dar pentru-că ele nu se refer la întrebarea care ne-o punem: cum și-a îndeplinit școala misiunea sa?

Și deoarece nimeni, atunci, când își dă sama asupra unui examen școlar, nu se cugetă la misiunea școlii, ce o statoresce pedadogia științifică, ci pretinde sê audă un noian de cunoscințe reale dela elevi, nimic mai natural, decât ca învățatorii și dênșii sê umble de a satisface sentimentului public, de a arăta la esamene cât sciu băieții, adevă de a-i îngrămădi cu cunosințe multe și frumoase, fără de a avea în vedere și desvoltarea interesului în băeți în mod perfect, de care nimeni nu-i întrebă.

Și cunoscințele aceste sunt de natură enciclopedică, adevă sunt nisce cuintesențe de cunoscințe de pe toate terenele cunoscinții omenești. Ear pedagogia modernă, — aceeași pedagogie, care se propagă de cei mai competenți și zeloși bărbați și în institutul nostru pedagogic, — dîce, sê ne ferim de a da cunoscințe enciclopedice băieților, sê ne ferim de aceasta ca de foc, căci aceste sunt, cari ucid interesul, de a se ocupa în viața practică cu mai dinadinsul cu ori ce lucru. Elevul avînd tot atâtea reasumate de cunoscințe de pe toate terenele, nu simte trebuința de a și continua el însuși cele ce i s'au dat ca base de desvoltare în școală. Scopul învățământului este deci în cele mai multe casuri perdut din vedere.

FOIȚA.

Sicul Moisei.

(Copie de pe natură de Ioan Broju.)

— Măi Sico, beutura ți pune capul. Mai bine de nu te-aș fi vêdut în ochi; mai bine de nu me născeam.

Așa și blăstema badea Moise vieața la bătrânețe, ear când scotea el vorbele acestea, un nor îi întuneca fruntea, inima i-se înnuia și parcă caută moartea cu deadinsul. El scia, că blăstemul părinților risipesce casele fiilor și îi venia greu, și îi părea rêu, că astfel a vorbit, dar trebuia sê blastame, îl apuca launtric, își perdea judecata și cu ea îndelungă-răbdarea.

Ș'apoi om ca badea Moise sê cauți. Când își vorbea el, era sfătos mare, și se mândria, că tot șatul asculta sfaturile, ear după sfaturile lui multe lucruri bune s'au făcut în Găinariu. Nu era el nici om sêcărêț, avea cei trebuie, îi înnuțise Dumnezeu jignițile și îl făcuse bogat putred. Numai el scia, ce are. În curte învêrtia două cară cu câte patru boi, la câmp eșia cu câte patru pluguri, în amurgul sêrei ciurda jumătate întra la badea Moise în curte; ear el sta în pridvor, se uita la bâlance cu lăcomie, le grăia pe nume și la cea mai mândră îi întindea

cu mâna câte va fire de sare alese, ear „mândreana” drept mulțămîță, îi neteza mâna cu limba și îi telia șustariul de lapte.

I se dușe omului vestea. De trecea prin Găinariu, și ți se întempla sê stai de vorbă cu cineva, nu era modru sê nu-ți povestească cu inimă și despre badea Moise, căci el multe, prea multe făcuse pentru găinării, și apoi ca în lume: faptele omului bun rêmân rêvașă neșterse în mijlocul celor cari au trăit, și totdeauna sunt binecuvântare pentru cei viitori; precum neperitoare rêvașe rêmân și faptele celor rêi, dar sunt urme de urgie, ce numai cu sfială se pomenesc. — De aveai norocul sê te întelnesci cu dênșul, om sê fi fost ca sê te ții la șafaturi cu badea Moise, ear din casa lui nu se ducea nimenea ploat, ca dela o moară stricată. Era om în toată legea.

Numai ceva îl mânca, îi rodea inima și îl îmbêtrâna cu țile. Când vedea în ochi pe Sicu, ochii i-se împaianginau, fala sbura, și o înlocuia umilința, ear o umilință nevrednică îi era moartea. Sicu îi strica lui numele și de multe ori și dîcea badea Moise: decât sê-ți easă nume rêu și sê ajungi de poveste, mai bine pêrul prin căciulă și cotele prin zeche.

Dar n'avea ce face, din lume era și el și cu lumea trebuia sê trăească. Mult se căia, că a fost harnic d'a ridica un sat în picioare, iar pe copilul

sêu nu l'a putut creșce, ca și el sê fie după tatăl seu fala șatului. El singur nu-și putea da seama de aceasta, și tocmai de aceea necazul îi da mai mult de lucru.

Când căduse noroc la casa badei Moise, tot șatul era numai veselie, ear în curte era ca o nuntă împêrâtească. Se bucurau bătrânii, tinerii se bucurau, părea că întreaga lume era numai bucurie. Și 'l grija badea Moise, și 'l grija lelea Veroană ca pe ochii din cap, și 'l feria de rele ca de para focului. Sicu creșcea, vêdînd cu ochii, și era un bojor de copil de sê-l pui la inimă și sê-l mânca ca dragostea. Dar cu cât se măria și 'l resfătau toți de toate parțile, cu atât devenia mai îndêrêtnic. O dî trecea, alta venia și îi lua iute locul, ca și ea sê treacă în noianul vecinicii, îndârâtnicia și rêsățul Sicului creșcea; ear îndârâtnicia și rêsățul sunt ca buruenele rele, cari în pâmînt gras dau roadă îmbelșugată, dar rea. Badea Moise nu i-ar fi dîș un cuvînt pe ce-i în lume, ear lelea Veronica dela o vreme trăia numai în certe cu vecinii, căci îndrâșneau sê ridice hulă asupra pãunașului sêu.

Așa creșcu: dobă de carte, și până era flăcău de-i înferase mustăcioara, oamenii din Găinariu l'au pomenit jucîndu-se dea țicahe și în pocăni cu copii. De lucrat nici habar; nici nu-i trebuia lui sê lucre, badea Moise era fruntașul șatului, ear în sat multe lipse dregea dênșul pentru țile de lucru. Lelea Ve-

Aceasta e după părerea noastră calamitatea, așa zicând, a instrucțiunii moderne; și înțelegem aci tot soiul de scoale.

Nimic nu ne-ar fi mai păgubicios, decât un optimism și o măgulire proprie în această cestiune ardentă. N'avem decât să observăm cu ochi limpezi situațiunea noastră internă, viața de toate zilele, ca să ne convingem, că este ceva anormal la mijloc.

Căci adevăratul examen, în care se poate controla, dacă scoalele și-au implinit misiunea prescrisă lor de pedagogia științifică ori ba, este viața de toate zilele. Marele esaminătoriu este națiunea, ear fii ei eșiți din școală sunt esaminații. Ear examenul acesta mare este public, el se ține și ați și mâne și poimâne, se ține și de azi, an de an.

Oare rapoartele asupra acestui examen sunt ele tot atât de splendide ca acelea, ce le cetim neconținut prin ziarele noastre asupra examenelor școlare anuale?

Dacă da, — n'avem decât să ne bucurăm din toată inima, știind, că banii ce-i scumpi și mai presus de toate materialul neprețuit de oameni, ce-i dăm pentru școală, se răsplătesc cu îmbelșugare.

Ear dacă viața de toate zilele ne-ar arăta defecte însemnate, defecte generale în tineri, cari ies din școli, atunci la o parte cu ori-ce susceptibilități, atunci să recunoaștem lipsa de îndreptare, și să rugăm pe învățătorii noștri, despre strădania și bunăvoința cărora nicicând nu ne am indoit, a fi cu băgare de samă la defectele învățământului și de a se nisui a lucra conform cerințelor pedagogiei și a necesităților noastre.

Care ne este deci experiența de toate zilele?

Ne vom mărgini de astădată la partea mai palpabilă în viața noastră națională a misiunii școlii, la partea care se referă la cultura minții, adică la dezvoltarea interesului multilateral în elev.

Barometrul interesului dezvoltat prin învățământul public sunt produsele științifice, artistice și literare ale unui popor, ori mai exact căutarea după aceste, consumul — ca să ne exprimăm astfel — al produselor de știință, de artă și de literatură.

Cu cât e mai mare consumul acestor produse, cu atât avem mai mulți indiviți, în cari școala a dezvoltat cuvenitul interes, și earăși cu cât acest consum este mai neînsemnat, cu atât avem să pretindem mai mult dela școalele noastre pentru de a nu și perde misiunea lor din vedere, pentru de a ne crește oameni, cari din momentul, când ies din școală, să nu încungiure ca focul ori-ce literă tipărită.

Apoi suntem de puțin măgulitoarea convingere, că consumul nostru literar atât este de mărginit, încât trebuie să te iai pe gânduri, când faci o asemănare cu celelalte popoare conlocuitoare.

Câte opuri de sine stătătoare apar la noi pe an în tipariu? Durere, până acum nimeni nu s'a ocupat de a face o statistică în această privință. Dar și fără de date statistice, nu credem a greși de loc, dacă numărul opurilor, cari pot să vinde numai cât de cât acest nume, 'l statorim cu 20—30 pe an. Între aceste ocupă locul cel mai însemnat manualele de școală, cari fiind impuse băieților de școală, se trec binișor, astfel, încât tiragiul lor poate să se ridice câte odată peste granița numărului de 1000, și autorii lor pot avea rara fericire, de a vedea apărând în vr'o 4—5 ani mai mult de o ediție dintr'ensele.

Ce privesc celelalte opuri, cari nu se pot subsuma în rubrica manualelor de școală, situațiunea este într'adevăr jalnică

Am voi să cunoaștem titlurile acelor cărți, cari în decursul celor 10 ani din urmă pe lângă un tiragiul maximal de 1000 și minimal de 700 esemplare au ajuns să apară și în a doua edițiune. Nu credem, ca să ni se poată înșira mai mult decât un op pe an, — înțelegem aci cărțile scrise nu pentru trebuințe școlare.

Nu numai atât. Dar trebuie să se felicite autorul român, dacă își află editor pentru lucrarea sa, ori dacă nu rămâne în pagubă cu eroagiunile de tipariu, deoarece trec ani de zile și nu i se consumă nici ediția minimală de câteva sute de esemplare.

Apoi este posomorit tabloul acesta și pierderea noastră imensă. Căci ce poate să îndemne pe un bărbat capabil de a produce lucrări de valoare, dacă nu interesul publicului cetitoriu, dacă nu căutarea, care-i împinșă produsele lui. Indemnul acesta de-a lucra, autorul român din Transilvania și Ungaria nu-l are. Nu numai, dar în momentul, în care edă ceva, a adus o jertfă atât de mare, încât poate să-i simță sarcinile și urmările poate în viața sa. De aceea mulți, foarte mulți dintre oamenii noștri de o însemnătate literară își iau refugiul în România, unde totuși au șanse mai mari de a o scoate la sfârșit.

N'avem public suficient, — ni se va răspunde.

Ba avem, dar partea covârșitoare din el nu simte necesitatea de a ceti.

Să ne clarificăm. În arhidieceasa noastră avem cam 80,000, de copii obligați a frecuenta școala poporală; o frecventează cam 67%, ear vre-o 3500 dintre dâșii umblă la alte școale străine, va se zică, cu totul frecventează școlile populare cam 71% de copii români gr. or. Despre copii gr. cat. ne lipsesc datele.

La școalele medii române conform rapoartelor ultime se află pe an cu totul cam la 1000 de studenți români, ear la celelalte școale medii fără nici o îndoială la vr'o 1200 de români, va se zică cel puțin 2200 de indiviți, numai în Transilvania.

Ei bine, dintr'aceștia are să iasă contingentul de public cetitoriu. Ear numerii citați ne presintă într'o lumină destul de favorabilă nișuința noastră de a înainta pe căile dezvoltării culturale, astfel, încât, dacă oamenii noștri eșiți din școală ar dispune de interesul cuvenit, nu am avea cuvinte să ne plângem de indolența publicului român.

Numărul total al românilor din Ungaria și Transilvania exprimat cu numeri rotunzi este aproape de 3 milioane. Dacă acum, având în vedere considerabilul procent de mai sus de frecuență al școlilor populare, mai departe numărul cel mare al studenților români dela gimnasiile noastre, plus elevii diferitelor institute, precum și inteligența noastră cărturară mai bătrână, — numărul românilor cu o suficientă pregătire pentru de a fi înșirați între publicul consumătoriu de produse literare nu 'l putem pune la nici o întemplantare sub 3, — dar probabil chiar, ca el să facă până la 8 procente din numărul nostru total.

Să luăm însă numai minimul de 3%

Ear 3% de români cu atâta școală, ca să fim îndreptățiți a aștepta dela dâșii, să înainteze prin sprijinul lor moral, material și intelectual iutprenderile noastre literare, științifice, jurnalistice și de orice soi mai nobil, putem să luăm între ori ce împregiurări.

Va se zică, avem public capabil de a ceti și de a înțelege ceea ce cetesce, numai că pentru partea covârșitoare a lui, lectura este un balast, un ce de tot indiferent.

roană în toată seara, când se întorcea din câmp, îi făcea de deochiu, că vedea doamne sunt mulți ochi reși în sat și miră-te să nu se lege și de el, mai ales că se făcuse un păunaș de să alegi. Sera, când se culca, de era frig îi încăldia țolul la sobă, 'l coperia bine, îi scuipa de trei ori între sprâncene și după ce mai zicea cu mare evlavie: „Cruce în casă, cruce în masă, cruce în trei cornuri de plasă”, 'l pădă la cap până adormia; îi aședă apoi sub țol un ciocan și vâtrariul, după ce le scuipa și pe acestea de câte trei ori, și așa 'l lasă să doarmă dus.

Așa l'a aflat vremea insuratului: Drăguțul mamei și al tatei. Badea Moise și neteza chica și îi creștea inima de bucurie, că și va aduce acum o noră, care le va mai ușura povara, flăcaul va pune mâna pe lucru, și badea Moise va duce zile albe la bătrânețe. La inorit era pe alese, dar treaba s'a făcut fără multă vorbă, căci de badea Moise nici gurile cele mai rele nu puteau iscodi rău, ș'apoi cine nu s'ar fi bucurat să apuce la atâta mar de avere.

Nunța s'a făcut cu mare tîmbălau și bogată ca o nunță domnească; ear zilele cele dintăiu ale ingeriților nu le ar fi schimbat p'un veac de om. Dulceața fericirii o gustau cu tignă, și cuscrii trăiau, bucurându-se de norocul tinerilor.

Dar norocul și scimbă pasul. A trecut câțiva ani, bătrânul nu mai putea purta poverile, ear Sicu nu era om, care să-ți poată purta grijă nici de ce

are. Ați se prăpădesce una, mâne alta și oamenii din sat, cu cât vedeau, că scade bătrânul, cu atât se bucurau mai tare. Lumea e rea, ear gâinării erau oamenii cei mai reși din lume. Nu se puteau suferi unul pe altul. Sicu nu-și putea ajuta de feliu, dar el rămase tot puil mamei. La coasă era stingaciu de 'l rideau oamenii, plugul nu 'l scia ține, ba cei mai mult, după ce bătrânul, încărcat de ani, d'abia mai putea direge una și alta prin curte, venise vremea de delnițele rămăniului necosite, căci nu scia bucata de pământ, unde să implante plugul și să pună coasa.

Toate păcatele începu a le descărca soacra pe capul noiei: Ea lucra pe dos, ea nu era harnică, ea a adus răul în casă.

Încă câți-va ani trau cu vâtrariu în casa badei Moise și oamenii dau îndărăpt, vedând cu ochii. Nora răbda ocările soacrei, badea Moise nu se mai putea întrepune, ear Sicu desprețuit de tot satul, se puse pe bețură. Numai în fundul sticlei mai afla mulțămire. În curând ajunse pătimaș și nime nu l mai putea desbăra.

— Mă-i Sico, bețura 'ți pune capul, — îi zicea bătrânul Moise; dar Sicu habar n'avea. Cât era drăguța de și nu-l vedeai fără în crâșmă. Se prinse tovarăș cu oamenii slabi și în sat îi eșise vestea, că-i slăboiu. Venise vremea de tot Gainariu nu vorbea fără de slăbiciunile Sicului Moisei. Oamenii de ome-

și cumcă nu avem dispozițiuni pesimistice, când le zicem aceste, o dovedim cu o mică comparațiune.

Să luăm drept exemplu pe ori care popor conlocutoriu, să luăm special pe compatrioții noștri sârbi, cari se află aproape cu totul în condițiuni identice cu noi, cu deosebirea numai, că ei sunt abia a cincea parte din numărul nostru.

Sârbi aceștia vr'o 3—4 sute de mii de suflete susțin vre o 21 de jurnale în Ungaria, jurnale, cari toate stau binișor, — ear noi 3 milioane de suflete români avem 18 publicațiuni periodice. Sigur, că aceasta disparență nu provine de acolo, pentru că dâșii ar dispune de un număr neasemănat mai mare de cărturari de cât noi, dar fiind-că, cărturarii lor nu pot să fie fără lectură, neguțătoriu, meseriașul, dascălul cel de pe urmă sârbesc își are jurnalul sau la casă, fără de care nu poate să subsiste.

Ear la noi? Cunoaștem deci și deci de oameni cu pregătire de gimnasiu, preoți, învățători și economi foarte bine situați, cari nu cetesc în viața lor nimic nici chiar dânduli se ocașiune la o lectură. Ca să-și cumpere vr'o carte, ori să aboneze un zărie, — ferit-a Dumnezeu!

Acesta este un lucru, care trebuie să ne atragă odată atențiunea și să ne preocupe înainte de toate.

Trbuie să se caute remedii; ear remediile după părerea noastră pot să se aplice numai în școală, printr'o procedere strict pedagogică, numai prin învățătorii noștri, în mâinile cărora încredințăm avutul nostru cel mai scump, copii noștri, viitorul nostru.

Suntem tocmai pe timpul când reuniunile învățătoresci își țin adunările lor generale și anevoie credem, că s'ar afla o temă mai importantă, pe care s'o discute învățătorii noștri între sine, decât aceasta.

Revista politică.

În scurt timp s'au întâmplat mari mișcări în armata noastră preste cari foile nu pot trece la ordinea zilei, fără a-și face comentările. „Monitoriu oficial” pentru armată a publicat un șir de mișcări însemnate. Mai întâiu e denumirea bar. Antoniu de Schönfeld, comandantul corpului 12 de armată, de urmaș al baronului Kuhn în comanda preste corpul 3 de armată și tot'odată de comandant general în Gratz. În locul bar. Schönfeld a fost denumit comandantul de până acum al divisiunii de infanterie din Brün, F. M. L. Anton br. de Szveteney, ca comandant peste corpul 12 din Ardeal, pe când comandantul divisiunii 24 de infanterie, F. M. L. Carol cav de Reimann, ia comanda divisiunii 4 de infanterie. În urma acestora comandantul de până acum al brigădei 59 de infanterie, m. g. Carol Schrofl, ia comanda preste divisiunea 24 de infanterie, pe când comandantul reg. 41 de inf. colonelului Teodor Seracin i se dă comanda brigădei 59 de inf., totdeodată locotit. comand. gen. din Pesta, F. M. L, bar. de Vecsey a fost pensionat. Deodată cu aceste schimbări se publică și o decisiune împărătească, în puterea căreia cu prima Aug. a. c se desființează comanda brigădei prime de infanterie și se inființează o nouă comandă de cavalerie divizionară de trupe al cărui comandant va fi contele de Uecküll, două divisiuni de trupe de cavalerie vor fi în garnisoană în Galiția.

Primirea, ce o avut împăratul german în Stockholm a fost de tot cordială. Vorbirile împăratului și ale regelui Svediei, ținute cu ocașiunea dîneului

nie nu stau de vorbă cu el, ear femeile 'l ocoliau o uliță întreagă, ca să nu dea față, căci le neomnia, încât erau de rușinea satului; copii 'l huduiau și se luau cu droaia după el, căci și prindea mîntea cu ei.

Era o seară ploioasă de toamnă. Tina era mare, nu era modru să scoți caru din curte. Decisul spus pe rând, că în dimineața viitoare se va vinde cu toba la Sicul Moisei un stog de grâu și două bivolițe; oamenii reși se bucurau, ear alții compătineau pe badea Moise.

La crâșma satului se adunase multă lume, pe doi oameni, cari îndrăsniră să se taie în vorbe cu Sicu, se încercau să i scoată cu totulul din casă, așa de vrășmaș îi bătuse Sicu și cu tovarășii sei. Că-rând însă lumea se depărta îngrozită, căci Sicul, care luase în cap, amenința, că va face carne de om și va părjoli satul întreg. După ce se oțali, începu să joace turbat, pân ce pică sdrobit de oboseală și beat sub o masă. Când se trezi tărăbăcit, era după meșul nopții, afară era intunec de nu-ți vedeai degetul, și o ploaie deasă cu flusturătură de zăpadă 'ți băga fiori reși în oase. Încercările ospătarului d'al oprî acolo au rămas zadarnice. Mai beu o gură mare de rachiu, eși în ușă, chiui odată de țiuiră ferestrelor și o luă prin glod, sprijinindu se în furcoiașul său cu două coarne. O haită de câni îi țineau de urit, jăvrându-l de dindărăpt; ear el împărțea cu

de gală au avut un caracter intim. Toastul împăratului a culminat în cuvintele, că popoarele Germaniei vor ține strinse legăturile de amicitie cu ale Svediei.

Discușiunea asupra întrevederii dela Petersburg pare a fi intrat în pauză. Numai „Coresp. de l'Est,” aduce unele informațiuni din Petersburg, după cari se pune mare însemnătate pe visita împăratului german, ea va aduce o nouă constelațiune europeană. Relațiunile dintre Rusia și Germania se vor restaura pe deplin și în scurt se va manifesta aceasta prin o mulțime de afaceri pe terenul economic. Germania poate de acum încolo judecă, că Rusia nu va mai face cauză comună cu Franța, pe când ea nu cere decât o schimbare personală pe tronul bulgar și unele concesiuni secundare în Orient. Liga de pace va avea mai puține baze temeinice ca până acum.

Foiaia berlineză „Nat. Ztg.” atrage privirile tuturor cu un articol al său foarte remarcabil și care a produs în cercurile politice impresiuni sensationale. Numita foaie vorbește despre eventualitatea unei întâlniri monarchice pe pământ german, care se fie totodată și un felu de răspuns la vizitele împăratului Wilhelm II-lea. Foile din capitala monarchiei noastre, dic ca de o astfelu de convenire poate fi vorba numai, dacă împăratul Wilhelm a făcut visita și împăratului Francisc Iosif și regelui Humbert. Inca în 18 Iuliu a anunțat o telegramă din München întelnirea celor trei împărați pe pământ german sau mai bine ținut un congres, și acum se dă cu socoteala, că aceasta scire află tot mai mult credemnt.

Istoria mult discutată despre primirea, ce o a avut trimisul german cu notificațiunea suirei pe tron a împăratului la regina Victoria se constată acum în mod oficial din Berlin E un lucru știut, se dice în constatarea oficială, că oaspeții reginei de Anglia, fie ei chiar și militari sunt primiți în civil; va se dice, aceia se se presinte îmbrăcați în negru sau în așa numitul port de curte cu ciorapi de mătase și cu pantofi. Repetițe casuri dovedesc, că oficerii suveranilor străini, cari s'au înfățișat ca reprezentanți în Londra au trebuit să fie proveđuți cu un astfelu de costum. Apoi mai e cunoscut la curte și în cercurile diplomatice că în genere regina e scumpă la vorbă. Primirile serbătorești se întemplant conform programei, fără însă d'a se schimba și vorbe între regina și respectivele persoane, după cum bunăoară se întemplant în Germania, unde împăratul Wilhelm I scia prin iscusința sa să se prevină pe toți. Alta e metoda englezească, ea e rece și rezervată și așa li s'a întemplant multora, cari au avut onoarea a fi primiți de regina, s'au ricit cu totul prin primirea seacă și fără pic de aplomb. Acea i-s'a întemplant și generalului german Winterfeld.

Sub titlul: „Une semaine excellente”, o escelentă săptămână, publică „République Française” o rubrică cu privire la călătoria președintelui republicei la Savoia și la Dauphiné. Călătoria lui Carnot, dice foiaia oportunistă, a fost o lungă călătorie triumfală; căci în tot locul, unde s'a arătat, a fost salutat cu mare entuziasm primul ofician al republicei, șeful statului, apărătorul constituției, primul servitoriu al republicei și al legii. El s'a întors ca un bărbat popular. Nimic nu i-a conturbat călătoria. Franța însă nu voescă numai pacea în afară, ci și pace înlăuntru, pacea roditoare, ce favorizează lucrul, promovează binele și cu liniștea de aji asigură liniștea de mâne. Manifestațiunile din sudul Franciei însemuează nu numai unire,

câte un vangheluș după ureche pe cei mai îndrăzneți. Îl undase până la oase. Acasă l'astepta nevasta plângând pe vatră la flacăra palidă a focului; copii nevinovați durmiau duși, grămădiți într'un pat, bătrânul bolnav ofta pe o laviță, ear gura bătrânei umbra ca melința, ocărându-și nora.

Sicu merse drept la masă, injurând pe toți, luă mămăliga rece și o aruncă în capul nevastei.

— Mai bine de nu te-ași fi văduț în ochi, dice bătrânul, necăjit cu o voce răgușită.

Sicu se roși ca racul și rămase mut. Dodată tresări, vorbele bătrânului l'pătrunseră și rușinea îi umplu obrazul. Cu furie însă se repeđi la foc și puse mâna pe un tăciune; îl svêrlî îndărăpt. Eși afară și se duse în dosul stogului.

Peste o jumătate de oară tot satul era în picioare. Clopotele băteau în dungă și oamenii alergau din toate pățile cu apă și cu cărlige de foc un fum negru se ridica din curtea badei Moise și flăcările mănate de vânt se lășiseră și la vecini. Sberete și răcnete de vite și de oameni i'au asurđiau urechile. În scurt timp vitele și recolta erau numai scrum și cenușă. Bătrânul bolnav fu scos pe fereastră afară. El se întinse la poarta curții, înholbă odată ochii și apoi îi închise: — Mai bine de nu me născăam!!

Trecură două ierni grele și friguroase. Era într'o dulce dimineață de Maiu. Ciocărlia își făcea lauda de dimineață și îmbărbăta pe muncitorii la lu-

concordie și împăcare, ci și cumpătare. Săptămâna a fost escelentă, căci pe când Carnot visita partea stângă a Ronei, pe partea dreaptă, în ținutul Ardèche, Boulanger, în butul spriginului bonapartiștilor, a primit o rană, de care nu se poate cura așa de ușor ca de tăietura lui Floquet.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Din părțile Panciovei, 14 Iuliu, 1888. În Satul-nou (din Bănaț) se ferb nisce scandale ne mai pomenite în felul lor, cari pentru influința lor demoralizatoare și periculoasă bisericii, societății și statului, merită să fie cunoscute în cerc mai larg, ca cei chemați să grăbească cu toate mijloacele legali a le pune capăt. Dacă într'o turmă se află o oală răiosă, aceasta trebuie depărtată din mijlocul celorlalte, trebuie pusă la adăpost, ca să nu molipsească turma întreagă.

Deși în Satul-nou românii s'au despărțit cu biserica de Sârbi încă la 1872, totuși în sinul bisericii române gr. or. nu a fost nici odată pace și linisce, partide și frecări sgo-motoase s'au întemplant în continuu, căci răposatul paroch Pavel Militariu (D-đeu să-i ierte păcatele!) și fiul seu capelanul Trifu, neîncetat au înscenat certe scandaloase în sinul poporului și nici odată nu au căutat să trăiască în armonie cu parochul Iosif Popoviciu, tot din aceeași comună. Nu pot povesti aci faptele proeților Militariu, căci acelea ar face pe mulți cari le ar auđi, să li se ridice përl în vèrful capului; ci mă mărginesc a spune aci numai cele ce s'au întemplant în timpul mai nou.

Dela anul 1878 s'au prezentat în Satul-nou mai multe comisiuni investigatoare, esmise din partea consistoriului, dintre cari unele au ședut cu lunile întregi în Satul-nou, fără ca să poată pune capăt stărilor anarchice ce domnesc în sinul acelei biserici. Comitetul bisericesc, care a funcționat înainte de patru ani, nu voescă odată cu capul să subștearnă consistoriului socotile bisericesci și în aceasta privință toate încercările au rămas zadarnice. Trebuie să fie mari greșeli(?) în manipularea averii bisericesci, altcum nu putem pricepe, ce e cauza de căpeteniile acelu comitet țin ascunse socotile bisericesci, ca să nu vadă lumina.* Conducătorii indiviđilor din acel comitet este capelanul Militariu, despre care s'au descoperit mai multe necorectități, în urma cărora consistoriul diecesan a decis a-l suspenda din oficiu în mod preventiv.

Dar lucrul cel mai îngrozitoriu este, că la una și aceeași biserică din Satul-nou funcționează două comitete parochiali, unul este întărit de consistoriu, ear celalalt nu. Comitetul cel nelegal, constituit din oameni, cari umblă cu capul în mână și sprijinit de autoritatea administrativă politică, a comis dela anul nou încoace o mulțime de ilegalități, groaznice în felul lor. Vice-judele comunal, Nica Balnozsan a intrat în biserică cu cinci boacteri, chiar sub serviciul divin și a scos pe epitropii legali cu brachiul din biserică. Duminecă în 3 Iuliu, venind la biserică părintele Ioanichie Neagoe din Petrovosele, ca să facă serviciul divin în locul d-lui paroch Iosif Popoviciu, a fost întimpinat la ușa bisericii de cumnatul capelanului Militariu, Roșculeț Precup învățătoriu și cantor, Nica Balnozsan vice-jude, Gaspar Ianos învățătoriu și mai vre-o câți-va indiviđi suspecți, cari au oprit pe părintele Neagoe de a intra în biserică și l-au depărtat de acolo cu forța. Insemnez aci, că în aceea Duminecă trebuia să se esecuteze sentința de suspendare dela oficiu a capelanului și administratorului Trifu Militariu, dar protopretorele Dragutin Radosavljevics din Panciova, pre-

* După cât suntem noi informați rațiociniile acestei biserici au fost așternute în cele din urmă, nu însă consistoriului ci ministrului și aici încă nu la cel al cultelor, ci oblu la ministrul president dl C. Tisza. Red.

tru. În „fundătorile” pădurei găinărenilor, lângă drumul cel mare, o femeie lasă sapa din mână și alergă la un leagăn încunjurat de trei băieți palidi. Luă pe micuțul din leagăn și se puse în marginea șanțului să-l alăpteze. În depărtare pe drum se zăriau lucind la rațele soarelui baionete pe puscii, înainte mergea un zăvod de om năprasnic și lui îi urmau patru oameni. D'odată o săgetă pe femeie prin inimă și sângele i-se sui în cap. Micul băiețel inepu se plângă, ei îi scapă din mâni în șanț și rămase tinsă pe marginea șanțului. Copii ceilalți se jucau prin cucuruz. Când se apropiă patrola și auđi copilul țipând, unul dintre jandarmi sări șanțul să pome-nească pe mama, dar era rece. Patrola se opri; prisonerul rămase ca mut și inepu să tremure din picioare și să verse sudori reci, voi să rupă lanțurile turbat... Doi jandarmi rămăseră lângă moartă, ear Sicu, după ce îi cără un jandarm două cu patul puscii, se astempără și cu capul boțocănit și urmă calea blăstămându-și ăilele: — Mai bine de nu eram pe lume!!

* Lovit de apoplecsie.) Guvernorul general Drentelen a fost lovit de apoplecsie la revista trupelor, ce s'a făcut din incidentul festivității lor iubilare din Kiew. El a căduț îndată de pe cal.

tinul capelanului Militariu, nu a voit să dea asistență polițenească M. O. d. Trifon Miclea protopresbiter. Duminecă în 10 Iuliu, la patru oare dimineața prezentându-se la biserică M. O. d. protopresbiter, ca să facă utrenia, să publice actul de suspendare și să introducă în funcțiune pe dl administrator parochial Ioanichie Neagoe, a fost întimpinat la ușa bisericii de oamenii capelanului Militariu, în frunte cu învățătoriu Rosculeț Precup, care a oprit dlui protopresbiter intrarea în biserică, apostrofându-l cu cuvinte urite și vătămătoare. La acest incident din întemplant fiind de față și o patrolă de gendarmi, acestia ar fi făcut loc dlui protopresbiter și ar fi spart ușile bisericii, dacă d-sa ar fi voit să între în biserică cu forța. Dl protopresbiter însă, cunoscut prin tactul și înțelepciunea sa, a preferit a se întoarce îndărăpt, decât să între în biserică preste pragul mănjit cu sânge. Numai tactului bun al d-lui protopresbiter este a se mulțemi, că cu aceea ocașiune nu s'au întemplant vèrsare de sânge. Oamenii capelanului Militariu au închis toate ușile bisericii și au străjuit acolo toată ăiua, așa încât creștinii acelei biserici au rămas fără serviciu divin în aceea Duminecă. Capelanul Trifu Militariu nu recunoașce nici pe protopresbiter, nici pe consistoriu și episcop de superiori ai sei, în aceeași a scris dlui protopresbiter, că nu se va prezenta înaintea d-sale, nici nu va primi pe nimenea acasă la el, nici epistolă oficială pe postă nu va primi dela protopresbiterat. Tulburările din Satul-nou sunt sprijinite de antistia comunală, ba chiar și de protopretore, care la toate recercările dlui protopresbiter, nu a voit să-i stea acștia în ajutoriu.

Oamenii lui Trifu Militariu, după cum se vorbește, au adunat cu minciuni mai multe subscrieri dela locuitori, prin care dechiară, că vor trece la sfânta unire. Așa se vorbește. Cei subscriși, nesciind cetii, au fost înduplecați la subscriere prin minciuni, mai ales li s'a spus, că protopresbiterul vrea să ia 52 lanțe din pământul bisericii și în scri-soarea ce li s'e arătat, diceau ei, că protestează. Dl protopresbiter, care abia de un an de ăile se află în mijlocul nostru, ne-a dovedit și până acum, că e omul, în care ne putem încrede și care singur va afla mijloacele de lipsă pentru a restabili ordinea și pacea în comuna Satul-nou, tulburată atâta de îndărătnicia capelanului Militariu cu ajutoriu a câți-va oameni de aceia, cum am mai ăis, cari umblă cu capul în mână și sunt plini de ignoranță și sêlbătăcie. Despre cele ce se vor mai întemplant, voi face raport la timpul seu.

Z.

Varietăți.

* Din incidentul serbării iubileului de 50 de ani al arhiducelui Wilhelm și al generalului de caval. bar. de Ramberg, Maj. Sa monarchul nostru prin câte un autograf prea înalt le aduce mulțămirea pentru serviciile prestate atât în timp de pace cât și în timp de răboiu.

* (Advocat nou.) Domnul Dr. Georgiu Ilea, primit în lista camerei advocațiale din Alba-Iulia, ș'a deschis cancelaria advocațională în Baia de Criș.

Noi, cari cunoașcem mai de aproape pe noul avocat, ne bucurăm din inimă, că părțile zarandane au căpătat un avocat atât de bun, care va fi ade-vărat povăzitoriu al poporului.

Felicitările noastre și avocatului, și poporului din părțile acelea.

* (Distincțiuni.) După cum scrie „Românul” din Bucuresci, d-lui Alecsandru Odobescu, delegatul universității din Bucuresci la serbările din Bologna, i s'a conferit în prezența suveranilor Italiei și a sute de învățați, veniți de prin toate părțile lumii diploma de *doctor de onoare* al universității bolognese.

* (Invitare.) Cu ocașiunea adunării generale a despartământului XII al Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român în Ileanda mare, la 26 August 1888 st. n., se va da un bal în favoarea fondului Asociațiunei, și a scoalei greco-catolice române din Ileanda mare, la care comitetul despartământului are onoare a invita.

Prețul de intrare 1 fl. de persoană, 2 fl. v. a. de familie. Suprasolvirile se vor publica în foaia Asociațiunei „Transilvania”.

Pe lângă invitare biletul de intrare se poate răscumpara la „Mihail Turcovici” casariul comitetului filiale de primire, și seara la casa balului.

Începutul la 8 oare seara.

Deși, la 24 Iuliu, 1888.

August, Muntean,
director.

Petru Murășian,
secretariu.

* (Serbarea din Kiew.) Dintre streini a luat partea la serbare: Archimandritul bisericii dela mormântul cel sfânt din Ierusalim, Arseniu; metropolitul montenegrean, Ilarion; archimandritul bisericii grecesci din Petersburg; și archimandritul de Iași Aromeo Donici.

Loterie.

Sâmbătă în 28 Iuliu, 1888.

Buda: 3 45 8 77 56.

Nr. 371 [1873] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia Porumbacul superior-răsăritean, protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele parochiali sunt:

1. Folosirea porțiunii canonice parte arătoriu, parte fenaș	52 fl.—
2. Dela 140 familii câte o Ți de lucru à 40 cr.	56 fl.—
3. Dela botezul D-lui	28 fl.—
4. Dela molitvele de preste an, precum și pentru sântele Pasci	18 fl.—
5. Stolele dela botezuri, cununii, înmormântări și alte funcțiuni preoțesci statorite toate în ședința sinodului parochial extraordinar ținută la 29 Iunie a. c. dau un venit anual de preste	146 fl.—
Suma	300 fl.—

Doritorii de a ocupa aceasta parohie au a-și subțerne cererile concursuali instruite conform dispozițiilor statutului organic și regulamentului pentru parohii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avri-

gului (posta Avrig, Felek) până la termenul susindicat.

Avrig, 10 Iuliu, 1888.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cădea,
protopresbiter.

Nr. [1871] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu clasa II-a din comuna Lancrăm, protopresbiteratul S-Sebeș, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual în bani gata 200 fl. care se plătesc din cassa bisericăscă în rate lunare decursiv;
2. cartir liber în școală;
3. grădina școlii;
4. podul școlii precum și lemne de încălzit, cari ultimi la olaltă în bani gata socotit fac, și adevă punctul II 40 fl., punctul III 20 fl., punctul IV 40 fl. la olaltă 100 fl. v. a.

Pozițiunile sub II. III. IV. nu se pot preface în bani gata, având a se presta în natură.

Doritorii de a ocupa acest post au a dovedi, că au depus esamenul

de cualificațiune, că sunt cântăreți buni și în fine pentru una remunerațiune de 10 fl. v. a. au se poate lucrurile scripturistice a comitetului parochial în calitate de notariu.

Sebeș, 28 Iunie, 1888.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Tipeiu,
prot.

Nr. 202 [1875] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante gr. or. de clasa a III-a Ardeu se escrie a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Dela 57 familii câte o Ți de lucru cu carul sau cu palma, computate dau un venit de . . . fl. 28.50
2. Tot dela acele familii câte o ferdelă cucuruz sau grâu fl. 85.50
3. Venitul ca porțiune canonică fl. 68.—
4. Venitul după epitrafir computat calculul mediu fl. 155.50
5. Căratul fânului și a

cerealelor de pe câmp . . fl. 10.—

6. Trei orgii de lemne

aduse acasă din pădure . fl. 10.—

Suma . fl. 357.50

Concurenții vor așterne cererile lor conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului II.

În conțelegere cu comitetul parochial Săcărâmb, 19 Martiu, 1888.

Sabin Piso,
protopop.

Nr. 421. [1876] 1-3

EDICT.

Susana Iordache Granciu de religiuena gr. or. din Rășnov, carea a părăsit cu necredință mai bine de 5 ani pe legiutul ei soț Dumitru Coman, fără a se sci locul ubicațiunii ei, este prin aceasta citată, ca în termen de șase luni dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea acestui oficiu; căci la din contră procesul divorțial intentat de soțul ei, se va pertracta și decide și în absență.

Zernești, în 6 Iunie, 1888.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 Ți a luni în numeri câte de 2-3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poezie, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român“ Diariu bisericesc, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½-3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocașuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și seiri cu preferința celor din sfera bisericească, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

➡ A se adresa la „Cancelaria Negrușii“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania. ➡

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op. de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi aparute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sârbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporată de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicăstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebe se se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negrușiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr. Economie pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op. întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl si recomandăm, mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatca limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Mar. 1 aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negrușiu, drosesor. Op. aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op. — cuprindând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala poporală pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50-2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui exemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătoareii de D-șen urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplariu spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 31-50